

[Ministeren for særlige Anliggender.]

Mellem disse uhyggelige Elementer udgjorde de egentlige Stikkere en meget væsentlig Bestanddel.

Dette Forhold er man her i Tinget fuldstændig klar over, som jeg har bemærket af det ærede Medlem Hr. Lannungs klare Udtalelser herom under Forhandlingen den 28. Juni i Fjor. I Offentligheden har man imidlertid i høj Grad hæftet sig ved den fra Besættelsestiden gængse Betegnelse Stikkerlikvideringer, og der er ikke Tvivl om, at denne uheldige Terminologi i høj Grad har vanskeliggjort Forstaaelsen af, hvad det egentlig drejer sig om.

Dernæst vil jeg gerne understrege, at der inden for alle Kredse har hersket fuldstændig Enighed om, at de, der efter Ordre eller i Nødværge har foretaget Drabshandlinger som et Led i Frihedskampen, ikke alene er straffri, hvad der er en Selvfølge, men tillige har et berettiget Krav paa, at deres Navne eller Identitet ikke under nogen Omstændighed oplyses. Herom var der Enighed under Debatten i Fjor Sommer, og det vilde glæde mig, om der kunde falde lige saa sikre Udtalelser som dengang, fordi denne berettigede Beskyttelse og Sikring, som jeg senere skal paavise, er af afgørende Betydning for Behandlingen af disse Sager.

Jeg vil gerne nu give en Fremstilling af, hvad der har foreligget for Administrationen paa dette Omraade, og hvordan man har behandlet disse Sager.

Umiddelbart før den nuværende Regerings Tiltræden forelaa der udarbejdet to Fortegnelser henholdsvis fra Rigspolitechefen og Chefen for Københavns Opdagelsespoliti over de uopklarede Drab fra Besættelsestiden. De fleste af disse Tilfælde hidrørte fra Tiden efter 19. September 1944, da Politiet blev deporteret. Disse Fortegnelser omfattede i alt 558 Tilfælde; 25 af dem var dog Drab, der laa efter Kapitulationen, og hørte derfor under den ganske normale Retsforfølgning, medens det ved Oplysninger fra anden Side viste sig, at der ud over Politiets Fortegnelser var yderligere 23 Drab, som hidrørte fra Besættelsestiden, saa at det samlede Antal Tilfælde, der krævede nærmere Forklaring, var 556.

Et saa stort Antal uopklarede Drab maatte give Anledning til den Betragtning, at disse Sager for det første maatte sorteres, saa at man underkastede den Gruppe, der kunde henregnes til Besættelsestidens egentlige Krigshandlinger fra dansk Side, en særskilt Behandling, og at disse Tilfælde laa ganske uden for en normal Retsplejes Forudsætninger. En anden Gruppe maatte

tilskrives tyske Krigshandlinger, som ikke hidtil var opklarede, og en tredje Gruppe maatte dreje sig om rent kriminelle Tilfælde. Endelig vil jeg nævne en fjerde Gruppe omfattende Vaadeskud og andre Ulykkestilfælde.

Det maatte forekomme naturligt, at den første grove Sortering af disse Drab, hvis nærmere Omstændigheder man intet kendte til, maatte paahvile Ministeriet for særlige Anliggender, alene af den Grund, at dette Ministerium i Henhold til kgl. Resolution af 7. Maj 1945, hvorved det blev oprettet, skal varetage de Spørgsmaal, der staar i Forbindelse med Frihedsbevægelsens Afvikling, og det maatte derfor være naturligt, at dette Ministerium tog Stilling til de Drab, der maatte karakteriseres som Krigshandlinger fra dansk Side.

De første Undersøgelser, der blev foretaget, gik da alene ud paa at udskille de Drab, der maatte karakteriseres som Krigshandlinger, og i hvilke Sager der selvfølgelig ikke skulde ske nogen strafferetlig Forfølgning. Det lykkedes ved et nært Samarbejde navnlig med de Modstandsfolk, der havde haft stor Indflydelse paa dette Omraade, at faa opklaret, at en betydelig Del af Drabene var begaaet af Medlemmer af Modstandsbevægelsen efter Ordre. Paa denne Maade udskilte man i Tiden indtil Oktober 1946 i alt 323 af de 556 Drabssager; disse 323 Drabshandlinger maatte karakteriseres som Krigshandlinger. 39 af Drabene viste sig at skyldes Tyskerne eller deres Haandlangere. Om 93 Drab kunde det oplyses, at der antagelig var Tale om rent kriminelle Handlinger, Vaadeskud eller andre Ulykkestilfælde, og disse 93 Tilfælde tillige med de resterende 101 Tilfælde, i hvilke der fuldstændig savnedes Oplysninger, blev afgivet til Justitsministeret til normal Behandling af Anklagemyndighed og Politi. Senere er der fremkommet en Række Sager specielt fra Københavns Politi, hvor der ikke kunde være Tvivl om, at det paagældende Drab var af krigsmæssig Karakter. De har altsaa ikke været med i den oprindelige Liste, og derfor er de Tal, jeg har nævnt, ikke fuldstændig udtømmende. Naar jeg nu taler om Krigshandlinger, er det ikke min Hensigt at sidestille den Krigstilstand, vi efter de folkeretskyndiges Opfattelse har haft her i Landet, i hvert Fald i Besættelsens senere Tid, med Krigen paa Fronterne. I adskillige Henseender har den været alvorligere, fordi vor Modstandsbevægelse aldrig vidste, hvem man kunde stole paa, og den var i høj Grad bekendt med Tyskernes Efterretningsvæsen. Dette bevirkede, at